

07.08.2018

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM/1143/03.01.00/2018

Asia Valtioneuvoston kanslian lausunto Digi- ja väestötietovirastoa koskevaan hallituksen esitykseen

Valtiovarainministeriö on pyytänyt valtioneuvoston kanslialta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Digi- ja väestötietovirastoa koskevaksi lainsäädännöksi sekä laeiksi eräiden rekisterihallintoa koskevien lakien muuttamisesta. Luonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi laki Digi- ja väestötietoviraston organisaatiosta, ohjauksesta ja tehtävistä. Lailla yhdistettäisiin nykyisen Väestörekisterikeskuksen, maistraattien sekä Itä-Suomen aluehallintovirastossa toimivan maistraattien ohjaus- ja kehittämisyksikön tehtävät Väestörekisterikeskukseen (VRK). Samalla viraston nimi muutettaisiin Digi- ja väestötietovirastoksi.

Valtioneuvoston kanslia toteaa, että ehdotettu nimi on ongelmallinen monestakin syystä:

- Nimen alkuosa *digi* antaa ymmärtää, että uusi virasto olisi ainoa virasto, jonka tehtäväkenttään kuuluvat digiasiat. Todellisuudessa jokainen virasto edistää digitaalisuutta omalla tehtäväkentällään. Näin on tehnyt myös Väestörekisterikeskus.
- *Digi* viraston nimen osana saattaa olla ajankohtainen nyt, mutta nimessä *digi* ei kestä aikaa. Digitalisaatio on nyt pinnalla ja on merkittävässä roolissa myös julkishallinnon tulevissa muutoksissa. Muutaman vuoden päästä sähköiset palvelut, prosessien automatisointi ja olemassa olevan tiedon hyödyntäminen ovat julkishallinnossa jo valtavirtaa, jolloin *Digi*-alkuinen viraston nimi kuulostaisi vanhanaikaiselta. Toki viraston tarjoamia digitaalisuutta tukevia taustatoimintoja tarvitaan silloinkin.
- Nimiehdotuksesta jää myös epäselväksi, miten alkuosa *digi* oikeastaan määrittää nimen loppuosaa: onko kyse "digivirastosta" vai "digitietovirastosta"?

Valtioneuvoston kanslia ehdottaa viraston nimeksi lyhyempää muotoa *Väestötietovirasto*. Tehtäväkentän laajeneminen ei edellytä uusien tehtävien näkymistä viraston nimessä. Lyhyttä nimeä voisi käyttää sellaisenaan eikä nimen rinnalla tarvitsisi käyttää lyhenteitä eikä

Sähköisesti allekirjoitettu | Signerad elektroniskt | Signed digitally

oheisnimiä, jotka hämärtävät viraston roolia ja tehtäväkenttää (vrt. Fimea, Motiva, Palkeet, jotka eivät kerro organisaation tehtävistä tai roolista eivätkä ole kansalaisille läpinäkyviä). Nimi toisi esille myös sen, että väestötiedot ja niiden käytettävyys ovat lähes kaikkien julkishallinnon digitaalisten palveluiden perusedellytys. Ruotsinkieliseksi nimeksi valtioneuvoston kanslia suosittelee nimeä *Befolkningsdatamyndigheten* valtioneuvoston ruotsin kielen lautakunnan kannan mukaisesti ja englanninkieliseksi nimeksi *Population Data Services Agency*.

Jos digitaalisuus tästä huolimatta halutaan näkyviin viraston nimeen, sen tulisi olla muodossa *digitalisaatio*, esimerkiksi *Väestötieto- ja digitalisaatiovirasto* (ruotsiksi *Myndigheten för befolkningsdata och digitalisering*, englanniksi *Population Data and Digitalisation Agency*).

Lisäksi virastolle kaavaillut digitalisaatiota edistävät tehtävät ja palvelut sekä niitä koskeva työnjako tulisi kuvata täsmällisemmin. Nykyisessä muodossaan eri toimijoiden vastuut esim. valtioneuvostotason arkkitehtuurityön osalta jäävät epäselviksi. Samoin epäselväksi jää julkisen hallinnon tiedonhallinnan suhde virastojen omaan tiedonhallintaan.

Timo Lankinen
alivaltiosihteeri

Kaisamari Kuhmonen
yksikön päällikkö

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi

VNK kirjaamo